

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОБЛЕМИ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів
спеціальності 7.03040101 – «Правознавство»,
спеціалізації «Право і організація соціального захисту населення»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
трудового права та права
соціального забезпечення
Протокол № 7
від 11 лютого 2014 р.

Чернігів ЧНТУ 2014

Проблеми права соціального забезпечення. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів спеціальності 7.03040101 – «Правознавство», спеціалізації «Право і організація соціального захисту населення» / Укл.: Чічкань М.В.– Чернігів: ЧНТУ, 2014. – 23 с.

Укладач: ЧІЧКАНЬ МАРІЯ ВАЛЕРІЇВНА, кандидат юридичних наук,
доцент кафедри трудового права та права соціального
забезпечення

Відповідальний за випуск: Рудик Вікторія Анатоліївна,
в.о. завідувача кафедри трудового права та
права соціального забезпечення,
кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент: Апанасенко Катерина Іванівна, кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри цивільного, господарського,
адміністративного права та процесу Чернігівського національного
технологічного університету,

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Структура навчальної дисципліни.....	5
2 Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.....	7
3 Тематичні плани для самостійної роботи та рекомендована література.....	10
Додаток А - Перелік тем рефератів.....	20
Додаток Б - Орієнтовний перелік питань на екзамен.....	21

ВСТУП

Проблеми права соціального забезпечення – це навчальна дисципліна, що вивчається студентами останніх курсів. Необхідність викладення даного спецкурсу пояснюється постійним удосконаленням правового регулювання відносин щодо соціального забезпечення, появою нових організаційно-правових форм, формуванням недержавних видів соціального забезпечення. Основним завданням навчальної дисципліни є оволодіння студентами системою наукових знань щодо теоретичних проблем та проблем правового регулювання суспільних відносин у сфері соціального забезпечення. На самостійне вивчення навчальної дисципліни “Проблеми права соціального забезпечення” відведено: для студентів денної форми навчання - 72 години, для студентів заочної форми навчання - 90 годин.

Відповідно до Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 2 червня 1993 року, самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов’язкових навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується робочим навчальним планом. Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Мета даних «Методичних вказівок...» - сприяння формуванню у студентів Чернігівського національного технологічного університету навичок самостійної навчальної, науково-дослідної й практичної роботи, а також допомога студентам в опрацюванні питань, які виносяться на самостійне вивчення з дисципліни “Проблеми права соціального забезпечення”.

У «Методичних вказівках...» наведено інформацію щодо структури та інформаційного обсягу навчальної дисципліни; визначено питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентами; запропоновано інформаційні джерела, які рекомендовані студентам при опрацюванні питань самостійної роботи.

Головною метою самостійної роботи студентів є засвоєння в повному обсязі програми курсу «Проблеми права соціального забезпечення». Основними завданнями самостійної роботи є самостійне та поглиблене вивчення студентами відповідних питань навчальної дисципліни шляхом дослідження та аналізу основної і додаткової літератури, чинного національного та міжнародного законодавства і практики його застосування.

Самостійна робота виконується студентами під керівництвом викладача, який здійснює аудиторну роботу в цій навчальній групі. Завдання самостійної роботи виконуються в окремому зошиті, який на вимогу викладача здається для оцінювання. Перш ніж приступити до виконання завдання, необхідно вивчити відповідний лекційний матеріал, опрацювати нормативно-правові акти та ознайомитись з додатковою літературою.

1 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1 – Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної/заочної форми навчання									
		Всього		У тому числі							
				Лек.		Пр.		Лаб.		С.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Правові засади організації соціального забезпечення в Україні та гарантії права на соціальне забезпечення											
1	Соціально-економічні та правові засади організації соціального забезпечення в Україні	15/12		2/1		1/-				12/11	
2	Гарантії права на соціальне забезпечення	15/13		4/1		1/1				10/11	
Разом за змістовим модулем 1		30/25		6/2		2/1				22/22	
Змістовий модуль 2. Проблеми предмета, системи та методу (правового режиму) права соціального забезпечення											
3	Проблеми предмета та системи права соціального забезпечення	15/12		2/1		1/-				12/12	
4	Проблеми методу (правового режиму) та функцій права соціального забезпечення	15/13		2/-		1/-				12/12	
Разом за змістовим модулем 2		30/25		4/1		2/-				24/24	
Змістовий модуль 3. Окремі теоретичні проблеми права соціального забезпечення											
5	Особливості джерел права соціального забезпечення	8/7		2/1		1/1				5/5	
6	Проблеми принципів права соціального забезпечення	8/6		2/-		1/-				5/6	
7	Строки у праві соціального забезпечення	7/6		2/-		1/-				4/6	
8	Стипендії як вид соціального забезпечення та стимулювання	7/6		2/-		1/-				4/6	
Разом за змістовим модулем 3		30/25		8/1		4/1				18/23	

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 4. Правові проблеми пенсійного забезпечення, правового регулювання соціальних допомог та соціального обслуговування в системі соціального забезпечення											
9	Проблеми пенсійного забезпечення	8/8	4/1	2/1							2/6
10	Проблеми правового регулювання державних та страхових допомог за законодавством України	6/5	2/-	2/-							2/5
11	Правові аспекти соціального обслуговування в системі соціального забезпечення	8/5	4/-	2/-							2/5
12	Пільги у праві соціального забезпечення	8/7	4/1	2/1							2/5
Разом за змістовим модулем 4		30/25	14/2	8/2							8/21
Усього годин за дисципліну		120/100	32/6	16/4							72/90

2 ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Правові засади організації соціального забезпечення в Україні та гарантії права на соціальне забезпечення.

Тема 1. Соціально-економічні та правові засади організації соціального забезпечення в Україні

Роль соціальної держави в організації та функціонуванні соціальної сфери. Соціальна політика у сфері соціального забезпечення. Управління у сфері соціального забезпечення. Соціальні ризики як підстава для встановлення окремих видів соціального забезпечення. Соціальне забезпечення: поняття, основні риси, функції. Організаційно-правові форми соціального забезпечення. Фінансова основа соціального забезпечення.

Тема 2. Гарантії права на соціальне забезпечення

Місце права на соціальне забезпечення у системі конституційних прав і свобод людини та громадянина. Поняття та класифікація гарантій права людини і громадянина на соціальне забезпечення. Загальні гарантії права на соціальне забезпечення. Конституційний механізм захисту права на соціальне забезпечення. Міжнародно-правові гарантії здійснення права людини на соціальне забезпечення. Гарантії поновлення порушеного права людини на соціальне забезпечення. Інші юридичні гарантії права на соціальне забезпечення.

Змістовий модуль 2. Проблеми предмета, системи та методу (правового режиму) права соціального забезпечення.

Тема 3. Проблеми предмета та системи права соціального забезпечення

Предмет права соціального забезпечення. Сучасні концептуальні підходи до визначення предмету права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення. Розмежування права соціального забезпечення від суміжних галузей права.

Тема 4. Проблеми методу (правового режиму) та функцій права соціального забезпечення

Правові категорії (терміни), що використовуються при характеристиці методу правового регулювання. Галузевий метод правового регулювання: поняття та загальнотеоретична характеристика. Загальний метод правового регулювання: поняття та значення. Розвиток концепції методу права соціального забезпечення України. Розробка концепції правового режиму права соціального забезпечення.

Змістовий модуль 3. Окремі теоретичні проблеми права соціального забезпечення.

Тема 5. Особливості джерел права соціального забезпечення

Поняття джерел права соціального забезпечення. Особливості джерел права соціального забезпечення. Класифікація джерел права соціального забезпечення. Проблеми кодифікації законодавства про соціальне забезпечення. Міжнародно-правові акти, як форма права соціального забезпечення.

Тема 6. Проблеми принципів права соціального забезпечення

Принципи права. Проблема різноманітності у підходах до визначення і формулювання принципів права. Принципи права соціального забезпечення. Система найбільш характерних ознак принципів права соціального забезпечення. Проблема ототожнення принципів права та принципів функціонування його окремих елементів. Проблема законодавчого закріплення принципів права соціального забезпечення.

Тема 7. Строки у праві соціального забезпечення

Поняття, правова природа та класифікація строків у праві соціального забезпечення. Обчислення строків у праві соціального забезпечення. Види строків у праві соціального забезпечення. Чинність нормативно-правових актів у сфері соціального забезпечення в часі.

Тема 8. Стипендії як вид соціального забезпечення та стимулювання

Стипендіальне забезпечення та його правова природа. Академічні стипендії для осіб, що навчаються, як вид матеріального заохочення. Соціальні стипендії як вид матеріального забезпечення. Довічні стипендії у системі соціального забезпечення. Іменні стипендії як вид матеріального забезпечення та стимулювання.

Змістовий модуль 4. Правові проблеми пенсійного забезпечення, правового регулювання соціальних допомог та соціального обслуговування в системі соціального забезпечення.

Тема 9. Проблеми пенсійного забезпечення

Пенсійна система України: проблеми реформування. Вдосконалення солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Проблеми недержавного пенсійного забезпечення. Пенсійна система України: проблеми реформування.

Тема 10. Проблеми правового регулювання державних та страхових допомог за законодавством України

Поняття соціальних допомог. Класифікація допомог. Страхові допомоги. Державні допомоги. Характерні ознаки та види страхових допомог. Характерні ознаки та види державних соціальних допомог. Основні напрями та проблеми реформування у сфері соціальної допомоги.

Тема 11. Правові аспекти соціального обслуговування в системі соціального забезпечення

Соціальне обслуговування. Право соціального обслуговування. Предмет, методи, система права соціального обслуговування. Принципи права соціального обслуговування. Форми (джерела) права соціального обслуговування. Правовідносини у сфері соціального обслуговування.

Тема 12. Пільги у праві соціального забезпечення

Загальнотеоретичний аспект правових пільг: поняття, основні риси, функції. Класифікація соціальних пільг. Види соціальних пільг. Суб'єкти права на соціальні пільги. Соціальні пільги за кордоном. Реформування системи соціальних пільг в Україні.

3 ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Тема 1. Соціально-економічні та правові засади організації соціального забезпечення в Україні

1. Соціальний захист та соціальне забезпечення: проблема співвідношення.
2. Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення.
3. Зміст, обсяг та межі права на соціальне забезпечення.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Богословська Ж.М. Система державних органів, що забезпечують конституційне право громадян України на соціальний захист / Ж.М. Богословська // Часопис Київського університету права. – 2009. - № 4.– С. 222-228.
3. Болотіна Н. Право людина на соціальне забезпечення в Україні: проблема термінів і понять / Н. Болотіна // Право України. – 2000. - №4. – с.35-39.
4. Болотіна Н. Право соціального забезпечення України: системно-структурний аналіз / Н. Болотіна // Право України. – 2001. - №5. – с.24-29.
5. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. /Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. - 615 с.
6. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні:[монографія] / Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. – 382 с.
7. Прилипко С. Право на пенсійне забезпечення та його реалізація в умовах ринкової економіки / С. Прилипко // Право України. - 2003. - №2. – с.45 -48.
8. Стаховська Н.М. Соціальне забезпечення чи захист / Н.М. Стаховська // Підприємництво, господарство и право. – 2000. - № 8. – С. 54-57.
9. Сташків Б. Поняття права соціального забезпечення / Б. І. Сташків // Право України, 2000. - №5. –С.24-27.
10. Сташків Б. І. Право громадян України на соціальне забезпечення / Сташків Б. І. // Збірник наукових праць Харківського державного педагогічного університету. Серія „Право”. Вип. 2. – Х., 2002. – С.99-103.
11. Сташків Б.І. Проблеми предмета та системи права соціального забезпечення: навчальне видання / Б. І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний технологічний університет, 2012. – 237 с.
12. Толмач О. Право людини на життя та його гарантії у сфері соціального забезпечення / О. Толмач // Підприємництво, господарство і право. – 2010. - № 3. – с.68-71.
13. Чутчева О.Г. Дія соціально-забезпечувального законодавства: проблеми теорії та практики / О.Г. Чутчева // Держава і право. – 2010. - № 47. – с.323-330.

Тема 2. Гарантії права на соціальне забезпечення

1. Поняття та система юридичних гарантій прав людини на соціальний захист.
2. Проблемні питання нормативного гарантування права на соціальний захист.
3. Конституційні гарантії права людини на соціальний захист.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14 січня 1998 року № 16/98 // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 23. – Ст. 121.
3. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2017-III // Офіційний вісник України. - 2000. – № 44. – Ст. 1876.
4. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15 червня 1999 року № 966-ХІУ // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 38. – Ст. 348.
5. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. /Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. - 615 с.
6. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні:[монографія] / Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. – 382 с.
7. Рудик В.А. Поняття та система юридичних гарантій прав людини на соціальний захист / В. Рудик // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 26. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. – С.340-345.
8. Рудик В.А. Про проблемні питання нормативного гарантування права на соціальний захист / В. Рудик // Підприємництво, господарство і право. – 2004.- № 9.- С.37-39.
9. Рудик В.А. Щодо питання про конституційні гарантії права людини на соціальний захист // Підприємництво, господарство і право. – 2004.- № 6.- С.25-28.
10. Сташків Б. І. Сташків Б. І. Гарантії реалізації інвалідами своїх прав у сфері соціальних послуг: реалії сьогодення / Сташків Б. І. // Трудове право України: сучасний етап та перспективи: збірник матеріалів науково-практичної конференції; м. Сімферополь, 22-24 травня 2008 р. – Сімферополь, 2008. – С. 252-260.
11. Сташків Б. І. Механізм забезпечення прав людини у сфері соціального захисту: проблеми гарантій / Сташків Б. І. // Право України. –2007. – №9. – С.21-24.
12. Сичинський Б. С. Соціальний захист громадян: проблеми та гарантії / Сичинський //Право України. – 2003. – № 3. – С. 18-20.

Тема 3. Проблеми предмета та системи права соціального забезпечення

1. Проблематика предмета радянського права соціального забезпечення у фаховій літературі.
2. Співвідношення системи права соціального забезпечення та системи законодавства про соціальне забезпечення.
3. Система права соціального забезпечення як наука.
4. Система права соціального забезпечення як навчальна дисципліна.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Болотіна Н.Б. До питання про структуру системи права соціального забезпечення// Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали I регіональної наук. – практ. конф., лютий 1996 р. – Львів, 1995. – С. 77-79.
3. Болотіна Н. Право соціального забезпечення України: системно-структурний аналіз //Право України. – 2001. - № 5. – С.24-29.
4. Болотіна Н. Метод сучасного права соціального забезпечення України //Юридичний вісник. – 2001. - № 1. – С. 108-113.
5. Прилипко С. Розмежування права соціального забезпечення і трудового права //Право України. – 1999. - № 10. – С. 58-61.
6. Прилипко С. М. Проблеми теорії права соціального забезпечення. Монографія. – Х.: ПП „Берека-Нова”, 2006.-264 с.
7. Сташків Б. Предмет права соціального забезпечення: погляд на проблему //Право України. – 2000. - № 9. – С. 71-75
8. Сташків Б. Місце права соціального забезпечення в системі права України// Право України – 2001. - № 11. – с. 80-83.
9. Сташків Б. Право соціального забезпечення як наука //Право України. – 2002. - № 9. – С. 18-23.
- 10.Сташків Б.І. Проблеми предмета та системи права соціального забезпечення: навчальне видання / Б. І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний технологічний університет, 2012. – 237 с.

Тема 4. Проблеми методу (правового режиму) та функцій права соціального забезпечення

1. Метод радянського права соціального забезпечення.
2. Еволюція поглядів на метод російського права соціального забезпечення.
3. Розвиток концепції методу права соціального забезпечення України.
4. Функції соціального забезпечення: види та зміст.

Рекомендована література:

1. Алексеев С. С. Механизм правового регулирования в социалистическом государстве / С. С. Алексеев. – М.: Юридическая литература, 1966. – С.28.
2. Болотіна Н. Б. Метод сучасного права соціального забезпечення України / Н. Б. Болотіна // Юридичний вісник. –2001. – №1. – С.108-113.
3. Прилипко С. М. Проблеми теорії права соціального забезпечення: монографія / С. М. Прилипко. – Х.: ПП «Берека Нова», 2006. – 264 с.
4. Рогачев Д. И. Метод права социального обеспечения: дис. канд. юрид. наук /Д. И. Рогачев. – М., 2002. – С.22
5. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: підручник / О. Ф. Скакун. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – С.258-260.
6. Семенюта Н. Н. Запреты и ограничения в правовом регулировании трудовых отношений в Российской Федерации: автореф. дис. канд. юрид. наук / Н. Н. Семенюта. – Екатеринбург, 2000. – С.8-13.
7. Сорокин В. Д. Правовое регулирование: предмет, метод, процесс / В. Д. Сорокин // Правоведение. – 2000. – №4. – С.40.
8. Сташків Б.І. Проблеми методу та правового режиму права соціального забезпечення: Навчальне видання / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011.- 88 с.
9. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: навч. посіб. / Б. І. Сташків. – К.: Знання, 2005. – 405 с.
10. Сташків Б. Метод права соціального забезпечення: його визначення / Б. Сташків // Право України. – 2000. – № 12.- с. 37-39.

Тема 5. Особливості джерел права соціального забезпечення

1. Конституція України – основне джерело права соціального забезпечення.
2. Судова практика як джерело права соціального забезпечення.
3. Акти договірної характеру у системі джерел права соціального забезпечення.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Право соціального забезпечення: Підруч. Для студ.вищ. навч. закл./ П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, С.М. Синчук та ін. / За ред. П.Д. Пилипенка. - 2-ге видання, перероб. і доп.. – К.: Видавничий дім „Ін Юре”, 2008. – 504 с.
3. Бурак В. До питання про джерела права соціального забезпечення// Вісн. Львів. Нац. ун-ту. Серія юридична. - №38. – С. 362-369.
4. Н. Болотіна Концепція кодифікації законодавства України про соціальне забезпечення // Право України. – 1996. - № 7. – с. 51-53.
5. Гончаров А. Розвиток законодавства про соціальне забезпечення (друга пол. ХІХ ст. – по теперешній час) / А. Гончаров // Підприємництво, господарство і право. – 2009. - № 8. – с. 109-112.

6. Пилипенко П.Д. Акти договірнього характеру у системі джерел права соціального забезпечення / П.Д. Пилипенко // Вісн. Львів. ун-ту: Серія юридична. – Вип. 44. – Л.: ЛДУ, 2007. – С. 199-206.
7. Сташків Б.І. Міжнародно-правові акти як джерела права соціального забезпечення / Держава і право: Зб. наук. пр.: Юридичні і політичні науки. – Вип. 23. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. – С. 337-334.
8. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 405 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
9. Ярошенко І.С. Право соціального забезпечення: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 232 с.
10. Харитоновна Л.І. Судова практика як джерело права соціального забезпечення / Л.І. Харитоновна // Актуальні проблеми держави і права: Збірник наукових праць. Вип. 37. – 2008. – с. 55-60
11. Чутчева О.Г. Дія соціально-забезпечувального законодавства: проблеми теорії та практики / О.Г. Чутчева // Держава і право. – 2010. - № 47. – с.323-330.

Тема 6. Проблеми принципів права соціального забезпечення

1. Роль і значення загальноправових та міжгалузевих принципів у праві соціального забезпечення.
2. Принцип солідарної відповідальності суб'єктів соціального забезпечення в Україні.
3. Принцип універсальності, диференціації та розмаїття видів соціального забезпечення.
4. Принцип забезпечення рівня життя, не нижчого за прожитковий мінімум, встановлений законом.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15 червня 1999 року № 966-ХІУ // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 38. – Ст. 348.
3. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х.: ФІНН, 2012. – 640 с.
4. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навчальний посібник / Н.Б. Болотіна – К.: Знання, 2005.- 615 с.
5. Гарасимів Т.З. Принципи права соціального забезпечення від теорії до практики // Вісник Львівського університету внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України. – Львів: ЛІВС при НАВС України, 1995. – № 1. - С.56-62.

6. Гарасимів Т.З. Поняття та види принципів права соціального забезпечення //Вісник Львівського університету внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України. – Львів: ЛІВС при НАВС України, 2001. – № 1. - С.154-159.
7. Гарасимів Т.З. Принципи права соціального забезпечення України. – Дрогобич: Вид. фірма «Відродження», 2002. – 128с.
8. Сташків Б. Принципи права соціального забезпечення// Право України. – 2002. - №4. – С. 86-88.
9. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 405 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
- 10.Ярошенко І.С. Право соціального забезпечення: Навч. посіб. / І.С. Ярошенко– К.: КНЕУ, 2005. – 232 с.

Тема 7. Строки у праві соціального забезпечення

1. Строки здійснення соціальних виплат та надання соціальних послуг.
2. Строки припинення та поновлення надання конкретного виду соціального забезпечення.
3. Строки перерахунку соціальних виплат, переводу з одного виду соціального забезпечення на інший.

Рекомендована література:

1. Вишневецька С. В. Строки у трудовому праві: автореф. дис. канд. юрид. наук / Вишневецька С. В. – К.: Київський ун-т ім. Т. Шевченка, 1996.
2. Люминарская С. В. Сроки в праве социального обеспечения России: автореф. дис. канд. юрид. наук / Люминарская С. В. – Ижевск, 2007.
3. Скакун О. Ф. Теория государства и права: учебник / Скакун О. Ф. – Харьков: Консум: Ун-т внутр. дел, 2000.
4. Сташків Б. І. Строки у праві соціального забезпечення / Сташків Б.І. // Проблеми правового забезпечення праці та соціального захисту населення України в сучасних умовах: зб. матеріалів круглого столу. – Чернігів: Видавництво ЧДПСТП, 2008. – С.10-25;
5. Сташків Б. І. Строки як елемент юридичної безпеки населення у сфері соціального забезпечення / Сташків Б. І. // Комплексна економічна безпека підприємництва: сучасні тенденції формування та перспективи розвитку, економіко-правові аспекти: зб. матеріалів ІV міжвузівської науково-практичної конференції. – Чернігів: Видавництво ЧДПСТП, 2008. – С. 48-53;
6. Сташків Б.І. Строки реалізації органами соціального захисту населення права особи на конкретний вид соціального забезпечення / Сташків Б. І. // Роль права в сучасній Україні: збірник матеріалів науково-практичної конференції (8 жовтня 2008 року, м. Чернігів). – Випуск 3. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2008. – С.4-20;
7. Сташків Б. І. Поняття, правова природа та класифікація строків у праві соціального забезпечення / Б. І.Сташків // Актуальні проблеми держави і

права: зб. наук. праць. Вип. 46. – Одеса: Юридична література, 2009. – С.44-52;

8. Сташків Б. Обчислення строків у праві соціального забезпечення: проблеми правового регулювання/ Сташків Б.// Підприємництво, господарство і право. – 2009. – №9. – С.141-145.
9. Ярошенко І. Законодавство України про соціальний захист / Ярошенко І. // Юридична Україна. – 2008. – № 9.

Тема 8. Стипендії як вид соціального забезпечення та стимулювання

1. Стипендії Президента України.
2. Стипендії Верховної Ради України.
3. Стипендії Кабінету Міністрів України.
4. Стипендії центральних органів виконавчої влади.
5. Іменні або персональні стипендії навчального закладу.

Рекомендована література:

1. Сташків Б. І. Стипендіальне забезпечення та його правова природа / Сташків Б. І. // Актуальні проблеми розвитку законодавства про працю та соціальне забезпечення: тези доповідей наукових повідомлень учасників Міжнародної науково-практичної конференції; м. Харків, 22-23 квітня 2009 р. / за ред. В. В. Жернакова. – Харків: Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого, 2009. – С.430-434.
2. Сташків Б. І. Академічні стипендії для осіб, що навчаються, як вид матеріального заохочення / Сташків Б. І. // Вісник Чернігівського державного інституту права, соціальних технологій та праці (серія Право. Економіка. Соціальна робота. Гуманітарні науки): щоквартальний науковий збірник. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці. 2009. – № 2. – С. 57-69.
3. Сташків Б. І. Соціальні стипендії як вид матеріального забезпечення / Сташків Б. І. // Историко-правовые и социально-экономические аспекты развития общества: VII межвузовская научно-практическая конференция (г. Чернигов, 15 апреля 2009 года): материалы докладов и выступлений. – Чернигов: Украинско-Российский институт (филиал) МГОУ в г. Чернигове, 2009. – С. 19-23.
4. Сташків Б. І. Довічні стипендії у системі соціального забезпечення / Сташків Б. І. // Вісник Чернігівського державного інституту права, соціальних технологій та праці (серія Право. Економіка. Соціальна робота. Гуманітарні науки) (Текст): щоквартальний науковий збірник. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2008. – № 1. – С. 13-23.
5. Сташків Б. І. Іменні стипендії як вид матеріального забезпечення та стимулювання / Сташків Б. І. // Вісник Чернігівського державного інституту права, соціальних технологій та праці (серія Право. Економіка.

Соціальна робота. Гуманітарні науки): щоквартальний науковий збірник. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2009. – № 1. – С. 124-169.

Тема 9. Проблеми пенсійного забезпечення

1. Правовий статус Пенсійного фонду України. Оскарження рішень органів Пенсійного фонду України.
2. Проблеми недержавного пенсійного забезпечення.
3. Проблеми реалізації принципу справедливості при проведенні реформи соціального забезпечення.
4. Оптимізація пенсійного забезпечення: правові, економічні та соціальні аспекти.

Рекомендована література:

1. Сташків Б. І. Проблеми пенсійної реформи: економічний та правовий аспекти / Сташків Б. І. // Вісник Чернігівського державного інституту права, соціальних технологій та праці (серія Право. Економіка. Соціальна робота. Гуманітарні науки): щоквартальний науковий збірник. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2010. – №1. – С. 57-72.
2. Надточій Б. Пенсія в Україні. Коментар до Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” / Надточій Б., Демчик Л. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – С.14.
3. Омельченко М. Три кроки до забезпеченої старості / Омельченко М. // Вісник Пенсійного фонду України. – 2009. – №10. – С.24.
4. Ткаченко Л. Чи потрібно підвищувати пенсійний вік для жінок? / Ткаченко Л. // Вісник Пенсійного фонду України. – 2010. – №2. – С.23-25;
5. Сташків Б. І. Окремі питання здійснення пенсійної реформи в Україні / Сташків Б. І. // Вісник Чернігівського державного інституту права, соціальних технологій та праці (серія Право. Економіка. Соціальна робота. Гуманітарні науки): щоквартальний науковий збірник. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2010. – №2. – С. 166-181.
6. Сташків Б. І. Проблеми вдосконалення солідарної системи загальнообов’язкового державного пенсійного страхування / Сташків Б. І. // Трудове право та проблеми соціального захисту населення в контексті правової держави: матеріали науково-практичної конференції; м. Харків, 24-25 вересня 2010 року. – Харків, 2010. – С. 262-267.
7. Сташків Б. І. Накопичувальна система пенсійного страхування: проблеми запровадження / Сташків Б. І. // Теоретико-технологічні та економіко-правові аспекти комплексної безпеки організації та розвитку підприємництва та бізнесу: зб. наукових праць VI міжвузівської науково-практичної конференції. – Чернігів, 2010. – С. 176-180.

Тема 10. Проблеми правового регулювання державних та страхових допомог за законодавством України

1. Універсальність та адресність допомог за правом соціального забезпечення.
2. Державні допомоги сім'ям з дітьми.
3. Державна допомога інвалідам з дитинства й дітям-інвалідам.
4. Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 21.11.1992 р. - <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2811-12>
2. Закон України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» від 16.11.2000 р. // ВВРУ. – 2001. - № 1. – Ст. 2 (зі змінами)
3. Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» від 01.06.2000 р. // ВВРУ. – 2000. - № 35. – Ст. 290 (зі змінами)
4. Андрійів В.В. Щодо поняття допомоги в соціальному забезпеченні: деякі аспекти / В.В. Андрійів // Трудове право та проблеми соціального захисту населення в контексті правової держави: Матеріали науково-практичної конференції; м. Харків, 24-25 вересня 2010., / За ред. проф. В.С. Венедіктова. – Харків: Українська асоціація фахівців трудового права, Харківський економіко-правовий університет, 2010. – 292 с.
5. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 663 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
6. Право соціального забезпечення : навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, С. М. Синчук [та ін.] ; за ред. П. Д. Пилипенко. — К. : Ін Юре, 2006. — С. 143—144.
7. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х.: ФІНН, 2012. – 640 с.
8. Реут А.Г. Сучасний стан та ефективність системи соціальної допомоги в Україні / А.Г. Реут // Вісник Хмельницького нац.-го унів-ту. – Економічні науки. – 2010. - № 4. – Т. 4. – с. 292-300.
9. Рудик В.А. Зміст поняття «соціальна допомога» в теорії та законодавстві / В.А. Рудик // Юридична Україна. – 2011. - № 11. – с. 43-46.
10. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 405 с. – (Вища освіта ХХІ століття)
11. Стрепко В. Про універсальність та адресність допомог за правом соціального забезпечення / В. Стрепко // Вісн. Львів. ун-ту: Серія юридична. – Вип. 48. – Л.: ЛДУ, 2009. – С. 197-202.

Тема 11. Правові аспекти соціального обслуговування в системі соціального забезпечення

1. Джерела (форми) права соціального обслуговування.
2. Принципи права соціального обслуговування.
3. Система права соціального обслуговування.

Рекомендована література:

1. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні. — К.: Знання, 2005. — 381 с
2. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005. — 615 с — (Вища освіта ХХІ століття).
3. Бойко М.Д. Право соціального забезпечення України: Навч. посіб. — 3-тє вид., доп. і перероб. — К.: Атіка, 2006. — 380 с.
4. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005. — 405 с — (Вища школа ХХІ століття).
5. Сташків Б.І. Соціальне обслуговування у системі соціального забезпечення: правові питання // Право України. — 2005. — №1. — С 76—79.
6. Сташків Б.І. Право соціального обслуговування: Навч. посіб. — К.: Знання, 2007. — 567 с.

Тема 12. Пільги у праві соціального забезпечення

1. Державна система соціальних пільг в Україні та її недоліки.
2. Удосконалення механізмів надання соціальних пільг.

Рекомендована література:

1. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005. — 615 с — (Вища освіта ХХІ століття).
2. Прудов Ю. Соціальні виплати та пільги в українському законодавстві /Ю.Прудов //Право України. — 2005. — №11. — С.85-89.
3. Синчук С.М. Соціальні пільги / Синчук С.М. // Право соціального забезпечення України: навч. посібник / за ред. П.Д. Пилипенка. — Вид. 2-є, змін. і доп. — К.: Істина, 2010. — 224 с.
4. Сільченко С.О. Пільги по-європейськи: шляхи реформування соціального законодавства України /С.О.Сільченко // Трудове право України в контексті європейської інтеграції: матеріали науково-практичної конференції; Харків, 25-27 травня 2006 р. / за ред. проф. В.С.Венедіктова. —Харків, 2006. — С.445-449.
5. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005. — 405 с — (Вища школа ХХІ століття).
6. Ярошенко І.С. Право соціального забезпечення: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 232 с

ДОДАТКИ

Додаток А - Перелік тем рефератів

1. Загальні засади соціального забезпечення та історія його становлення.
2. Конституційний механізм захисту права на соціальне забезпечення.
3. Міжнародно-правові гарантії здійснення права людини на соціальне забезпечення.
4. Співвідношення предмета права соціального забезпечення та предмета науки.
5. Соціально-забезпечувальні відносини та їх види в Україні.
6. Відносини, що тісно пов'язані з соціально-забезпечувальними відносинами: процедурні, процесуальні, соціально-страхові.
7. Особливості методу права соціального забезпечення.
8. Джерела права соціального забезпечення України: сучасні тенденції розвитку.
9. Єдність і диференціація джерел права соціального забезпечення.
10. Закони України - провідні джерела права соціального забезпечення.
11. Підзаконні акти в системі джерел права соціального забезпечення.
12. Принципи окремих інститутів права соціального забезпечення.
13. Строки як елемент юридичної безпеки населення у сфері соціального забезпечення.
14. Строки реалізації органами соціального захисту населення права особи на конкретний вид соціального забезпечення.
15. Стипендії імені видатних людей.
16. Правове регулювання пенсійної реформи.
17. Актуальні проблеми кодифікації пенсійного законодавства України.
18. Правові проблеми понятійного апарату пенсійного законодавства.
19. Житлова субсидія: правові основи та умови призначення.
20. Допомоги малозабезпеченим сім'ям.
21. Допомоги, зумовлені народженням дитини
22. Поняття «соціальне обслуговування» у сучасній юридичній науці.
23. Міжнародно-правове регулювання соціального обслуговування.
24. Удосконалення правового регулювання відносин у сфері соціального обслуговування.
25. Теоретичні та практичні проблеми реформування системи соціальних пільг в Україні.

Додаток Б - Орієнтовний перелік питань на екзамен

1. Право на соціальне забезпечення у системі основних прав і свобод людини і громадянина.
2. Право людини на соціальне забезпечення в Україні: поняття, зміст, обсяг, межі.
3. Соціальна держава як умова реалізації права на соціальне забезпечення.
4. Конституційний механізм захисту права на соціальне забезпечення.
5. Поняття права соціального забезпечення як галузі права та його місце в правовій системі України.
6. Право соціального забезпечення, право соціального захисту, трудове право, цивільне право, фінансове право: проблема співвідношення.
7. Поняття гарантій права людини і громадянина на соціальне забезпечення.
8. Класифікація гарантій права людини і громадянина на соціальне забезпечення.
9. Міжнародно-правові гарантії здійснення права людини на соціальне забезпечення.
10. Гарантії поновлення порушеного права людини на соціальне забезпечення.
11. Предмет права соціального забезпечення: проблема визначення.
12. Особливості методу права соціального забезпечення за умови ринкових перетворень.
13. Система права соціального забезпечення та основні критерії групування її елементів.
14. Розмежування права соціального забезпечення від суміжних галузей права.
15. Поняття та особливості джерел права соціального забезпечення.
16. Класифікація джерел права соціального забезпечення.
17. Проблема кодифікації законодавства про соціальне забезпечення.
18. Співвідношення системи права соціального забезпечення та системи законодавства про соціальне забезпечення.
19. Міжнародно-правові акти як форма права соціального забезпечення.
20. Співвідношення законодавства України з міжнародно-правовими актами у галузі соціального забезпечення.
21. Проблеми функцій права соціального забезпечення.
22. Загальна характеристика принципів права соціального забезпечення.
23. Проблема різноманітності у підходах до визначення (та формування) принципів права соціального забезпечення.
24. Ототожнення принципів права соціального забезпечення та принципів функціонування його окремих елементів.
25. Проблема законодавчого закріплення принципів права соціального забезпечення.
26. Принцип всезагальності у праві соціального забезпечення.
27. Визначення сфери суспільних відносин соціальним ризиком, як принцип права соціального забезпечення.

Продовження додатку Б

28. Поняття, правова природа та класифікація строків у праві соціального забезпечення.
29. Обчислення строків у праві соціального забезпечення: проблеми правового регулювання.
30. Стипендії як вид соціального забезпечення та стимулювання.
31. Поняття та види правовідносин соціального забезпечення.
32. Соціально-забезпечувальні правовідносини: сучасне розуміння та наповнення спеціальних ознак.
33. Суб'єктно-об'єктна характеристика правовідносин соціального забезпечення.
34. Юридичні факти в механізмі реалізації норм права соціального забезпечення.
35. Процедурні правовідносини у сфері соціального забезпечення.
36. Соціально-страхові правовідносини: проблема правової природи.
37. Організаційно-правові форми соціального забезпечення: поняття, види, сучасне розуміння.
38. Генеза правового регулювання соціального страхування.
39. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як основна організаційно-правова форма соціального забезпечення.
40. Види соціальних послуг та матеріального забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.
41. Асигнування з бюджету як організаційно-правова форма соціального забезпечення громадян в Україні: проблеми застосування в ринкових умовах.
42. Змішане соціальне забезпечення окремих категорій громадян.
43. Поняття, ознаки та особливості соціальної допомоги; її місце в системі соціального забезпечення України.
44. Правове регулювання системи недержавного пенсійного забезпечення, її поняття, структура.
45. Теоретичні проблеми становлення недержавного пенсійного забезпечення як інституту права соціального забезпечення.
46. Правові проблеми недержавного пенсійного забезпечення.
47. Поняття соціальних стандартів та соціальних гарантій за законодавством України.
48. Мета та принципи державних соціальних стандартів.
49. Система і класифікація соціальних нормативів.
50. Сфери застосування державних соціальних нормативів.
51. Прожитковий мінімум та проблеми реформування механізму його регулювання.
52. Проблеми соціальних гарантій та механізм їхньої реалізації в Україні.
53. Удосконалення соціальних стандартів у системі соціального забезпечення.
54. Законодавче визначення пенсійної системи в Україні.
55. Принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Продовження додатку Б

56. Добровільна участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
57. Реформування пенсійної системи: стан та правове регулювання.
58. Проблеми вдосконалення солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
59. Поняття та загальна характеристика єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за законодавством України.
60. Накопичувальна система пенсійного страхування: проблеми запровадження.
61. Класифікація соціальних допомог.
62. Поняття, характерні ознаки та види страхових допомог.
63. Поняття, характерні ознаки та види державних допомог.
64. Право на соціальну допомогу за Європейською соціальною хартією (переглянутою) та національне законодавство: проблеми співвідношення.
65. Проблеми та перспективи реформування системи соціальної допомоги в Україні.
66. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення: поняття та ознаки.
67. Теоретичні та практичні проблеми реформування системи соціальних пільг в Україні.
68. Правовідносини, які виникають внаслідок надання соціальних пільг.
69. Поняття права соціального обслуговування, його предмет, метод та система.
70. Сучасні проблеми та перспективи розвитку сфери соціального обслуговування в Україні.